

Vízjelek

Meddig lehet kockáztatni?

Képzeld el, általában mi történik egy munkahelyen, ahol nyugdíjba vonul az igazgató, helyének betöltésére pályázatot írnak ki, önmagát ajánló van házon belülről, s kívülről is, és szoros a „befutó”: a kívülről jött győz. Másutt általában az az első dolga, hogy vetélytársát „kinyírja”. Am esetünkben fölkéri helyettesének, főmérnökének. Sőt – mint utóbb összekacsintva bevallják – még a pályázatukat is egyeztetették, tudván: egyikük a másikkal, akármilyen pozícióvariációban együtt kíván dolgozni. Ilyesmire alighanem kevés példa akad ebben a státushíján világban.

1991. kora nyarán vagyunk tehát: előbb a kívülről, de nem „vízidegen” pályáról jött igazgató, dr. Kováts Gábor, majd pár hét múltán helyettese, a korábbi árvízvédelmi és folyamszabályozási osztályvezető, Török Imre György foglalja el helyét az Ativizig-titkárság két oldalán. Most arra kértük őket, legyenek kalauzaink a „felségterületen”, a Kelebia-Kiskunhalas-Kecskemét-Csongrád-Kunszentmárton-Orosháza-Battonya-Makó-Szeged sokszög 8455 négyzetkilométerén.

A „névjegykártya” adatai

Négy megye 108 településének 830 ezer lakóját szolgálják. Tisza-szakaszuk 94 kilométeres, a Marostól 50, a Hármas-Köröstől 42,1 kilométer hosszban védik, ami rájuk bízott. Az úgynevezett fővédvonal hossza 322 kilométer, a másodrendű védtöltés 120. A belvíztározók befogadóképessége 32,2 millió köbméter, a belvízvédelmet szolgáló csatornahálózat hossza 6844 kilométer. Az öntözésre berendezett terület nagysága 40 ezer 718 hektár, a halastavaké 3997 hektár.

Gyümölcstea = két deci víz

Becszzóra: egyetlen kérdést nem akartam föltenni, amikor leültem a gyümölcsteámat meginni. (Ehhez a két deci vízhez is köze van az Ativizignek, noha a szegedi vízműveknek fizetjük az árát...) Azt, vajh amikor se belvíz, se árvíz, vajh mit csinálnak a vízügyesek. Nem is kellett vissza-

Mit írsz? – nézett rá a szövegszerkesztő képernyőjére a vállam fölött szerkesztőségi szobatársam, s mikor megmondtam, laza iróniával megjegyezte: kapkodni fogják az írásodért a lapot!
Ezen eltűnődtem: tényleg, érdekes-e, hogy két – szakemberként nem, de kinevezésük dátumát tekintve – új ember irányítja az Alsó-Tisza-Vidéki Vízügyi Igazgatóságot a múlt év nyara óta, s hogy ennek is, meg főként a tőlük függetlenül változó körülményeknek köszönhetően változóban a Dél-Alföld Köröse, Marosa és Tiszája környékének vízgazdálkodása? Érdekes-e az olvasónak, ami az újságíróknak az? Tegyük próbát!

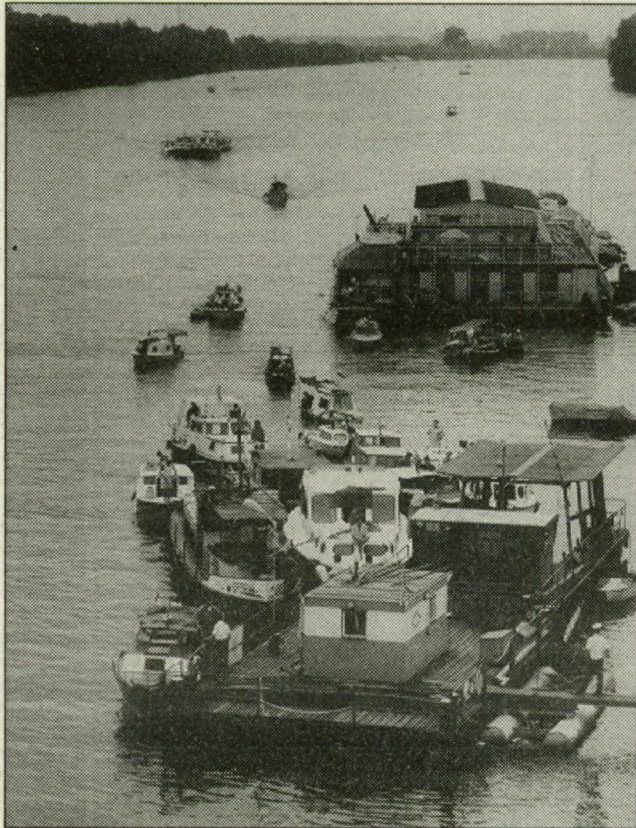
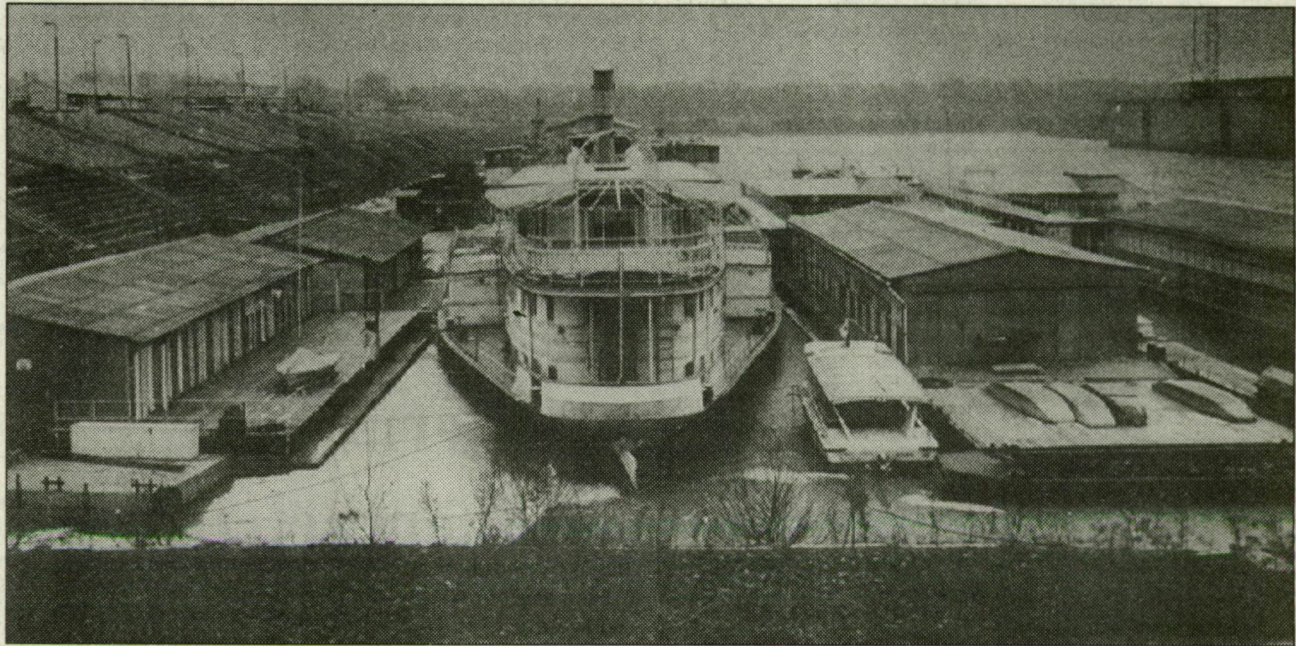
fognom magam, mert beszélgetőtársaim maguk hozták elő. „Ez a védelmi rendszer olyan, amilyen, ez a folyószabályozás adott. Ezt nem lehet átalakítani, a töltéseket nem lehet elbontani, a víz mellé települt városok nem költöztethetők messzebbre a folyóktól. Csak egyet tehetünk: erősítjük e rendszer gyenge pontjait. Télen sem iszunk és kártyázunk tehát egy gátórháznál, kis vizes nyarakon sem motorcsónakázunk a Tiszán, hanem tíz-húsz éven át istápoljuk a védműveket, hogyha egyszer bekövetkezik egy katasztrófa – mert a társadalom szempontjából az árvízveszélyt annak kell tekinteni! –, akkor se kelljen gátszakadástól tartani. Tudja-e, hogy egy-egy árvízi védekezés ára nagyságrendekkel haladja meg az évtizedes csöndes időszakok fenntartásra, jó karban tartásra fordított költségeit? Az a vízügyi mészaki gárda tehát, amely oly látványosan demonstrálja szakértelmét, ha baj van, s amelyről egyébként hajlamosak a kívülálló téltelenséget feltételezni, az a csapat ugyanazt a szaktudást kamatoztatja egy majdani, esetleges veszély csökkentéséért.”

Itt most minden átalakul...

...csak „egy valami” nem: vízre, szennyvízelvezetésre, csatornára, öntözésre, árvizek, belvizek elleni védekezésre szükség van.

„A vízügyi igazgatóság alapfeladata tehát nem változott – és ez úgy értendő, hogy a törvények, a piaci, a tulajdonlasi viszonyok, a finanszírozás átalakulhatnak, a mi dolgunk mégis ugyanaz, ami 5–10 éve. Persze, nagyon hiányzik a vízügyi törvény, a környezetvédelmi törvény, amelyekben elhatárolódnak az állami feladatok, és a piaci alapon finanszírozandók – a mi szerveztünk majd akkor korszerű-

megkezdődött. Idomulunk a megváltozott körülményekhez...
– Ahhoz, hogy az önkormányzatok átveszik tulajdonukba a vízellátást, csatornázást, szennyvíztisztítást szolgáló műveket?
– Hát persze! Eddig mi egy megyei vállalattal voltunk partnerkapcsolatban, mostantól sok-sok kis önkormányzattal! Egy sereg szakmailag – nem elmarasztalóan mondom – felkészületlen testülettel, szűkös anyagiak közepette létező településsel kell kapcsolatot tartanunk, újra is szerveztük a korábban megszüntetett – ez

ügyben tette kész – igazgatósági osztályt.

A másik, fontossá vált feladat: alkalmazkodni a mezőgazdaságban bekövetkezett változásokhoz. Gondolja csak el: egy tízezer hektáron gazdálkodó nagyüzem egy csomó vízgazdálkodási feladatot önállóan meg tudott oldani. Volt gépe, embere. Ha most ez a nagyüzem farmergazdaságokká alakul át, műszakilag is másként, feltételeit tekintve is eltérően kell vízgazdálkodásukban partnerükké válnunk!”

Senki nem tud semmit!

Azt a buta kérdést téve föl Török Imre Györgynek, hogy egy „senki nem tud semmit” helyzetben miképp tud a főmérnök hosszú távlatban gondolkodni, meglepően egyszerű válasz adott: a rutin...

És ezt most kérem, senki ne értse el és félre: a tervszerű gazdálkodás, a gondolkodás tervezése talán nem is annyira elvetendő, mint amennyire ez most sikk...! De csak nálunk. Mert mint hallom, „jobb helyeken, bizony, készülnek rövid, közép és hosszú távú vízgazdálkodási tervek” – cseppet sem szégyenlősen!

Ami az idén halaszthatatlan: a makói szivattyútelep nyomócsövének, s a hatyasi szivattyútelepnek a rendbe tétele – ez utóbbi elhibázottan épült, sürgető a nagyjavítása. A Kurca-toroki zsilip – megvan vagy százéves! – ugyancsak rekonstrukcióra érett, s persze az előregedett töltésszakaszok, az avitt műtárgyak mind-mind zabálják a pénzt. Az idén a

beruházási összegből kell fenntartásra átcsoportosítani.

„Szó szerint értse: tudni kell, hol a kockázthatóság határa. Inkább a belvízvédekezésnél lehet ’engedékenyebnek’ lenni, s az árvízínél nem, hiszen itt, a Körös-toroktól lefelé olyan érték menne veszendőbe – az entberélet, a társadalmi vagyon, gondoljon csak Algyőre – olyan nemzetközi következményei volnának egy katasztrófának, hogy azt mindenáron el kell kerülni. Tudta egyébként, hogy még nem volt Jugoszláviával diplomáciai kapcsolatunk, amikor vízügyi egyezmények már léteztek, a találkozókat rendszeresek voltak?”

Jó sztori, nem?

Valaha kávéház volt – kultúrteremként funkcionál most. Azt gondolták az igazgatóság vezetői: visszaállítanák, legyen az, ami eredetileg. Bérbe, vállalkozásba adnák, de a dolog rém bonyolult. Négy minisztériummal kell egyeztetni, utána – nem tévedés! – a kormány elé vinni a kérelmet, ha hat hónapnál hosszabb időre szólna a bérleti szerződés. Hát ki az a bolond, aki fél évre kötelezi el magát?

Sereg a jelentkező a Matyérre is – a sportszövetségek tudtával, beleegyezésével, az anyagiak tisztázása után az idén valószínűleg már nagyobb lehet a közönségforgalma – például a szörfösökkel. „Vállalkozásellenesnek nehezen tarthatnak bennünket – de a mozgásterünk oly szűk, hogy a látszat néha tényleg az lehet: játszuk a hatóságot...”

